

PONTES PIETER ZEEMAN, ZIERIKZEE

MEDEDELINGEN VOOR EXAMENKANDIDATEN

VMBO BK 2016

Veel succes met je examen

Naam kandidaat:

Klas:

Examenummer:

Zorgvuldig raadplegen en bewaren!

Geachte ouder(s)/verzorger(s) en eindexamenkandidaten,

Met dit boekje ontvangt iedereen de laatste gegevens voordat de periode van de praktijkexamens en het centrale eindexamen begint.
Het is een periode van spanning waarbij wij ons met de leerlingen natuurlijk volledig inzetten om mee te werken aan het behalen van het vmbo-diploma.

Wij vragen van u als ouder(s)/verzorger(s) om samen met uw zoon/dochter de aandacht te richten op een goede voorbereiding en het op tijd aanwezig zijn bij de examens.

De school zal alles in het werk stellen om de begeleiding tijdens en de voorbereiding op het examen optimaal te maken.

We wensen iedereen succes met de komende examens en hopen u allen te mogen begroeten op dinsdag 28 juni 2016.
Op deze avond reiken we de diploma's van het vmbo bk uit.

Namens medewerkers van Pontes Pieter Zeeman

L. Bruggeman,
teamleider vmbo bk/pro

Donderdag 31 maart	Start praktijkexamens.
Donderdag 14 april	Aanvang digitaal examen (theorie).
Vrijdag 22 april	LSD met afsluitende activiteiten.
30 mei t/m 8 juni	Herkansing rekentoets
Woensdag 8 juni	Aanvang herkansingen praktijkexamens.
Donderdag 16 juni	Uitslag. Je wordt tussen 15.30 uur en 16.00 uur gebeld. Alle geslaagde kandidaten worden om 17.00 uur op school verwacht om de voorlopige cijferlijst op te halen. Alle niet geslaagde kandidaten worden vrijdag 17 juni om 08.30 uur op school verwacht om de voorlopige cijferlijst op te halen.
Maandag 20 juni	Inleveren getekende cijferlijst voor 12.00 uur bij de receptie. Aanvragen voor herkansing inleveren voor 12.00 uur bij de administratie.
Voor dinsdag 21 juni	Herkansing digitaal examen, in samenspraak met de kandidaat.
Vrijdag 24 juni	Einddatum 2 ^e tijdvak praktijkexamens en digitale examens..
Vrijdag 1 juli	Uitslag 2 ^e tijdvak (herkansingen). Je wordt tussen 12.00 en 13.00 uur gebeld.
Dinsdag 28 juni	Diploma-uitreiking, 19.30 uur.

Regels gang van zaken in de examenzaal met betrekking tot digitale examens.

- De tijdsduur van de digitale centrale examens is 60 minuten (BB) of 90 minuten (KB). Uitzondering hierop zijn de examens Nederlands en wiskunde voor zowel de basis- als ook de kaderberoepsgerichte leerweg. De duur hiervan is respectievelijk 90 minuten (BB) en 120 minuten (KB).
- Indien een examenkandidaat vanwege een geldige reden niet in staat was het examen af te leggen, kan de school zelf bepalen wanneer de leerling het CE inhaalt. Dit kan zijn:
  - binnen een maand
  - binnen een week
  - binnen een dag of soms zelfs al na twee uur.
- De teamleider vmbo bk/pro beslist of een kandidaat wel of niet in staat is om het examen te maken.
- Voor herexamen van de CE's geldt dat een kandidaat, die deelneemt aan de digitale examens, het recht heeft één algemeen vak eenmaal te herkansen. Daarnaast hebben alle kandidaten het recht om het CSPE van het beroepsgerichte vak gedeeltelijk of in het geheel te herkansen.
- De opgaven zijn voor de kandidaten na het digitale examen **niet** beschikbaar. Na afloop van het examen mogen geen examendocumenten worden meegenomen. Wel hebben alle kandidaten recht op inzage in een besloten zitting. De kandidaat krijgt desgewenst inzage in de vragen, het correctievoorschrift/antwoordmodel, zijn eigen werk en de scores die per vraag zijn toegekend. De inzage is eenmalig en vindt plaats na de vaststelling van de uitslag. De kandidaat mag geen aantekeningen maken.
- Bij alle digitale theorie examens is een woordenboek Nederlands toegestaan.
- Voor de moderne vreemde talen geldt dat een woordenboek van en naar de vreemde taal is toegestaan.
- Bij alle digitale examens is een rekenmachine toegestaan.
- De kandidaten dienen een kwartier voor het examen bij de examenruimte aanwezig te zijn.
- Er mogen geen tassen, mobiele telefoons en jassen e.d. meegenomen worden in de examenruimte.
- Al het examenwerk wordt gemaakt op de computer.
- Dyslectische kandidaten krijgen een examen met verklanking, bovendien krijgen zij 30 minuten extra tijd om het examen te maken.
- Indien een kandidaat zonder geldige reden te laat bij een examen verschijnt, kan hij uiterlijk tot een half uur na het begintijdstip van het examen tot het examenlokaal worden toegelaten. Het examen wordt op dezelfde tijd afgesloten als dat van de andere kandidaten.

Praktijk

Indelingen praktijkexamens en toetsdata

Indeling examengroep Metalektrro:

Basis metalektrro

Jordi Avdic
Biels Dooge
Jim Janse
Matthijs Noteboom
Nicky de Mooij (LWT)

Kader 1 metalektrro

Rik Bom
Philip Delfgaauw
Joan Dorst
Thijs Krijger
Danique de Lange

Kader 2 metalektrro

Francois Martejjn
Niek Meganck
Joey Meijer
Christa van de Sande
Liam van der Tak

Rooster Praktijkexamens

Maandag 4-4-2016	les 1 t/m 8	Groep Basis Metalektrro
Dinsdag 5-4-2016	les 1 t/m 8	Groep Basis Metalektrro
Woensdag 6-4-2016	les 1 t/m 8	Groep Basis Metalektrro
Vrijdag 8-4-2016	les 1 t/m 8	Groep Kader 1 Metalektrro
Maandag 11-4-2016	les 1 t/m 8	Groep Kader 1 Metalektrro
Dinsdag 12-4-2016	les 1 t/m 8	Groep Kader 1 Metalektrro
Woensdag 13-4-2016	les 1 t/m 8	Groep Kader 2 Metalektrro
Donderdag 14-4-2016	les 1 t/m 8	Groep Kader 2 Metalektrro
Vrijdag 15-4-2016	les 1 t/m 8	Groep Kader 2 Metalektrro

Indeling examengroep Bouwen, Wonen & Interieur

Basis BTT

Frank den Boer (B-BTT)
Jelle Goudzwaard (B-BTT)
Brian Oers (K-BTT)
Skip Reijnen (K-BTT)
Ivo Weenink (B-BTT)

Groep Kader BTT/BTF

Merel van Beveren (BTF)
Rens Boogert (BTT)
Ricardo de Bruijn (BTT)
Matthias Wesdorp (BTT)

Rooster Praktijkexamens

Dinsdag 5-4-2016	les 1 t/m 4	Groep Basis BTT
Woensdag 6-4-2016	les 1 t/m 4	Groep Basis BTT
Donderdag 7-4-2016	les 1 t/m 4	Groep Basis BTT
Vrijdag 8-4-2016	les 1 t/m 4	Groep Basis BTT
Maandag 11-4-2016	les 1 t/m 4	Groep Basis BTT

Dinsdag 12-4-2016	les 1 t/m 4	Groep Kader BTT/BTF
Woensdag 13-4-2016	les 1 t/m 4	Groep Kader BTT/BTF
Donderdag 14-4-2016	les 1 t/m 4	Groep Kader BTT/BTF
Vrijdag 15-4-2016	les 1 t/m 4	Groep Kader BTT/BTF
Maandag 18-4-2016	les 1 t/m 4	Groep Kader BTT/BTF

Indeling examengroep Zorg en Welzijn

Groep Basis 1 Zorg welzijn

Emmy de Graaf
Andres Jonker

Groep Basis 2 Zorg welzijn

Sheila Kostense
Roy Lodewijk
Jaël Moerland

Groep Kader 1 Zorg en welzijn

Kim de Braal
Jennifer Jonker
Kelly Ooijens

Groep Kader 2 Zorg en welzijn

Denise Elmendorp
Romi van Vlies
Julia Steur

Groep Kader 3 Zorg en welzijn

Fabiënne Koster
Michelle Duinhouwer
Kim Lafeber

Rooster Praktijkexamens

Woensdag 6-4-2016	les 1 t/m 7	Groep Kader 3 Zorg en Welzijn
Donderdag 7-4-2016	les 1 t/m 7	Groep Basis 1 Zorg en Welzijn
Vrijdag 8-4-2016	les 1 t/m 7	Groep Basis 2 Zorg en Welzijn
Donderdag 14-4-2016	les 1 t/m 7	Groep Kader 1 Zorg en Welzijn
Vrijdag 15-4-2016	les 1 t/m 7	Groep Kader 2 Zorg en Welzijn

Indeling examengroep Consumptieve technieken

Groep Basis 1 Consumptief

Jesse Bouman
Jennifer van der Cingel
Dylano Fluijt
Hazel van der Panne
Nicole van der Velde (LWT)

Groep Basis 2 Consumptief

Mika Stoel
Michelle Tettero
Fleur Wandel
Leanne van der Wekken
Luca van der Werf

Groep Kader 1 Consumptief

Jeffrey Buijl
Bradley Deurloo
Julia Geelhoed
Timon Hart
Daan van Hekken
Neriah Johanisse
Ilse Kloet

Groep Kader 2 Consumptief

Edo de Joode
Bo Mink
Bouke Rave
Emma-Jane Schepers
Rick Schot
Troy Snijders

Rooster Praktijkexamens

Donderdag 31-3-2016	les 6 t/m 11	Groep Kader 1 Koken
Donderdag 7-4-2016	les 6 t/m 11	Groep Kader 2 Serveren
Maandag 4-4-2016	les 1 t/m 2	Groep Basis 1 Recreatie
Maandag 4-4-2015	les 3 t/m 4	Groep Basis 2 Recreatie
Maandag 4-4-2016	les 5 t/m 6	Groep Kader 1 Recreatie
Maandag 4-4-2016	les 7 t/m 8	Groep Kader 2 Recreatie
Dinsdag 5-4-2016	les 1 t/m 8	Groep Basis 1 Bakken
Woensdag 6-4-2016	les 1 t/m 8	Groep Basis 2 Bakken
Maandag 11-4-2016	les 1 t/m 8	Groep Kader 1 Bakken
Dinsdag 12-4-2016	les 1 t/m 8	Groep Kader 2 Bakken
Donderdag 7-4-2016	les 6 t/m 11	Groep Kader 1 Serveren
Donderdag 7-4-2016	les 6 t/m 11	Groep Kader 2 Koken
Donderdag 14-4-2015	les 6 t/m 11	Groep Basis 1 Koken
Donderdag 14-4-2015	les 6 t/m 11	Groep Basis 2 Serveren
Donderdag 21-4-2015	les 6 t/m 11	Groep Basis 1 Serveren
Donderdag 21-4-2015	les 6 t/m 11	Groep Basis 2 Koken

Theorie

Indelingen theorie-examens en toetsdata

Basis-1 (10 leerlingen)

pzB4bwi

Frank den Boer
Jelle Goudzwaard
Brian Oers
Skip Reijnen
Ivo Weenink

pzB4zwb

Emmy de Graaf
Andres Jonker
Sheila Kostense
Roy Lodewijk
Jaël Moerland

Basis-2 (15 leerlingen)

pzB4me

Jordi Avdic
Biels Dooge
Jim Janse
Matthijs Noteboom
Nicky de Mooij (LWT)

pzB4cb

Jesse Bouman
Jennifer van der Cingel
Dylano Fluijt
Hazel van der Panne
Nicole van der Velde (LWT)
Mika Stoel
Michelle Tettero
Fleur Wandel
Leanne van der Wekken
Luca van der Werf

Rooster theorie-examens groep Basis

Donderdag 14-4-2016	09.00-10.30	Nederlands	Lokaal 139 (met LWT)
Donderdag 14-4-2016	13.00-14.30	Nsk1	Lokaal 139 (alleen B-TN)
Vrijdag 15-4-2016	09.00-11.00	Wiskunde	Lokaal 139
Maandag 18-4-2016	09.00-10.30	Engels	Lokaal 139
Donderdag 21-4-2016	09.00-11.00	Economie	Lokaal 139 (alleen EC)
Donderdag 21-4-2016	12.00-14.00	Biologie	Lokaal 139 (alleen ZW)

Kader 1 (20 leerlingen)

pzK4zwb

Kim de Braal
Michelle Duinhouwer
Denise Elmendorp
Jennifer Jonker
Fabiënne Koster
Eun Ji Kouwer (alleen Ne, Bi, En)
Kim Lafeber
Kelly Ooijens
Julia Steur
Romi van Vlies

pzK4me

Rik Bom
Philip Delfgaauw
Joan Dorst
Thijs Krijger
Danique de Lange
Francois Martejn
Niek Meganck
Joey Meijer
Christa van de Sande
Liam van der Tak

Rooster theorie-examens groep Kader 1

Maandag 18-4-2016	11.00-13.00	Nederlands	Lokaal 139
Dinsdag 19-4-2016	09.00-11.30	Wiskunde	Lokaal 139
Woensdag 20-4-2016	09.00-11.00	Engels	Lokaal 139
Donderdag 21-4-2016	09.00-11.00	Economie	Lokaal 139 (alleen EC)
Donderdag 21-4-2016	12.00-14.00	Biologie	Lokaal 139 (alleen ZW)
Donderdag 21-4-2016	15.00-17.00	Nsk1	Lokaal 139 (alleen K-TN)

Kader 2 (17 leerlingen)

pzK4cb

Jeffrey Buijl
Bradley Deurloo
Julia Geelhoed
Timon Hart
Daan van Hekken
Neriah Johannis
Edo de Joode
Ilse Kloet
Bo Mink
Bouke Rave
Emma-Jane Schepers
Rick Schot
Troy Snijders

pzK4bwi

Merel van Beveren
Rens Boogert
Ricardo de Bruijn
Matthias Wesdorp

Rooster theorie-examens groep Kader 2

Maandag 18-4-2016	14.00-16.00	Nederlands	Lokaal 139
Dinsdag 19-4-2016	13.00-15.30	Wiskunde	Lokaal 139
Woensdag 20-4-2016	13.00-15.00	Engels	Lokaal 139
Donderdag 21-4-2016	09.00-11.00	Economie	Lokaal 139 (alleen EC)
Donderdag 21-4-2016	12.00-14.00	Biologie	Lokaal 139 (alleen ZW)
Donderdag 21-4-2016	15.00-17.00	Nsk1	Lokaal 139 (alleen K-TN)

Toegestane hulpmiddelen vmbo 2016

bij de Regeling toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens van de eindexamens en de staatsexamens VO in 2016 van 17 juni 2014, nummer CvE-14.01696

Wat is er anders in 2016?

- Bij het centrale examen Engels GL/TL is het voorbeeld briefsjabloon geen toegestaan hulpmiddel meer.
- Bij de cse's Nederlands GL/TL, Nederlands KB (papier), Nederlands BB (papier) en Engels GL/TL mag bij gebruik van de computer als schrijfgerei van de spellingcontrole geen gebruik worden gemaakt.
- Bij wiskunde BB moet de rekenmachine naast de grondbewerkingen beschikken over toetsen voor x kwadraat en (tweedemachts) worteltrekken.
- Bij nask 1 in alle leerwegen en nask 2 GL en TL zijn bij de genoemde edities van Binas als informatieboek errata uitgegeven. Het is toegestaan om de fouten in deze edities op grond van de errata te verbeteren.

Zie voor de complete beschrijvingen de betreffende paragrafen 3.4, 3.5 en 4.2.

vak	leerweg	hulpmiddel
Alle vakken	Alle leerwegen	Basispakket, bestaande uit: - Schrijfmateriaal incl. millimeterpapier - tekenpotlood - blauw en rood kleurpotlood - liniaal met millimeterverdeling - passer - geometrische driehoek - vlakgum - elektronisch rekenapparaat (zie 3.4)
Alle schriftelijke examens	Alle leerwegen	Woordenboek Nederlands (zie 3.1)
Fries, Moderne vreemde talen	Alle leerwegen	Woordenboek naar en vanuit de vreemde taal c.q. naar en van Fries (zie 3.2); Engels (op verzoek kandidaat) woordenboek Engels-Engels in plaats van Engels-Nederlands
Papieren cse's	Alle leerwegen	Voorbeeld briefsjabloon Nederlands (zie 3.3)
Frans	BB en KB	computer
wiskunde	Alle leerwegen	Naast of in plaats van de geometrische driehoek: een windroos Roosterpapier in cm ²
nask 1, nask 2	Alle leerwegen	Door CvE goedgekeurd informatiemateriaal (zie 3.5)
Muziek, dans, drama	GL, TL	computer
Cspe beroepsgericht en cpe beeldend	BB, KB en GL (cspe), GL en TL (cpe beeldend)	De informatie over de benodigde materialen, grondstoffen, gereedschappen en/of hulpmiddelen bij de praktische opdrachten van het cspe wordt elk jaar in de instructie voor de examinerator meegedeeld. Het gebruik van een woordenboek Nederlands is bij deze praktische examens niet toegestaan

Toelichting bij de tabel

woordenboek Nederlands

- Een eendelig verklarend woordenboek Nederlands is toegestaan bij alle *schriftelijke* examens ; dus
- **NIET**: bij cspe's (ook niet bij de minitoetsen) en bij het cpe beeldend GL/TL
- **WEL**: bij cse's beroepsgericht in de gemengde leerweg en bij het cse beeldend GL/TL
- In plaats van het eendelig woordenboek Nederlands mag ook gebruik gemaakt worden van een woordenboek van Nederlands naar een vreemde taal (bijvoorbeeld naar de thuistaal van de kandidaat).
- Een digitaal woordenboek is niet toegestaan.
- Waar de spelling van het Nederlands wordt beoordeeld, zijn alleen schrijfwijzen volgens de huidige officiële spellingsregels toegestaan.
- Het woordenboek kan een natuurlijk en vanzelfsprekend hulpmiddel zijn dat de kandidaat zekerheid verschaft bij een enkel woord; het kan ook leiden tot bijvoorbeeld tijdnood als een kandidaat zekerheidshalve te veel woorden opzoekt. Bij vakspecifieke termen kan het woordenboek ook aanleiding geven tot verwarring. Een voorbeeld: eentonigheid heeft in het vak muziek een betekenis die niet strookt met de beschrijving in een woordenboek. In situaties zoals het voorbeeld bij het vak muziek is de vakinhoudelijke omschrijving de geldige; voor een inhoudelijk afwijkende omschrijving worden geen punten toegekend, ook niet als de kandidaat deze omschrijving letterlijk aan het woordenboek heeft ontleend.

woordenboek bij de moderne vreemde talen

Bij de moderne vreemde talen is een woordenboek naar én een woordenboek vanuit de moderne vreemde taal toegestaan, in één band of in twee afzonderlijke delen. Een woordenboek naar de vreemde taal is zinvol bij centrale examens die een onderdeel schrijfvaardigheid bevatten: GL/TL Engels, BB en KB Frans en computereexamens Engels en Duits BB en KB. Een digitaal woordenboek is niet toegestaan.

Op verzoek van de examenkandidaat mag het bevoegd gezag van een school bij het vak Engels de examenkandidaat toestemming geven om een woordenboek Engels-Engels te gebruiken in plaats van een woordenboek Engels-Nederlands.

voorbeeld briefsjabloon Nederlands

Bij de centrale examens Nederlands GL/TL en in de papieren centrale examens Nederlands BB en KB komt een schrijfoopdracht voor. Soms in de vorm van een brief die de kandidaat moet schrijven. De kandidaat mag bij deze examens een computer met tekstverwerker gebruiken, maar niet alle scholen bieden deze mogelijkheid. De kandidaten die het examen in een tekstverwerker maken hebben daarbij de toegang tot zogeheten briefsjablonen. Daarom wordt alle kandidaten de mogelijkheid geboden om een door het CvE verstrekt voorbeeld van een sjabloon te gebruiken. Dit briefsjabloon wordt door de school verstrekt.

Rekenmachine

Bij wiskunde KB en GL/TL, nask 1 KB en GL/TL, nask 2 GL/TL en bij de cspe's GL voor bouw-breed, bouwtechniek-metselen, bouwtechniek-timmeren, bouwtechniek-schilderen en bouwtechniek-fijnhoutbewerking moet de rekenmachine naast de grondbewerkingen tevens beschikken over toetsen voor π , x tot de y^e macht, x kwadraat, $1/x$ en $\sin/\cos/\tan$ in graden (en hun inversen). Bij wiskunde BB moet de rekenmachine naast de grondbewerkingen beschikken over toetsen voor x kwadraat en (tweedemachts) worteltrekken.

Bij alle overige vakken zijn de grondbewerkingen optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen voldoende. Meer mogelijkheden mag, maar:

de rekenmachine mag niet één of meer van de volgende eigenschappen hebben: lichtnetaansluiting tijdens het examen, opladen tijdens het examen, schrijfrol, alarm of ander geluid, alfanumeriek (letters op scherm)*, grafieken weergeven, zend- of ontvanginstallatie.

Meerregeligheid van het scherm wordt in de criteria niet genoemd. Dit houdt in dat een meerregelige machine niet is verboden als hij aan de overige criteria voldoet. Wel is het zo dat de meerregelige machines mogelijkheden hebben die bij de eenregelige ontbreken, zoals het maken

van tabellen. Bij de huidige centrale examens is niet gebleken is dat die extra mogelijkheden de kandidaat voordeel bieden.
Ook bij de digitale centrale examens is de rekenmachine een toegestaan hulpmiddel.

* Bedoeld is dat er geen teksten kunnen worden ingevoerd of uitgelezen, zoals bijvoorbeeld met de mobiele telefoon wel kan. De letters 'sin' als afkorting van sinus worden in dit verband dus niet als alfanumeriek beschouwd.

informatieboek bij nask 1 en nask 2

Bij het centraal examen nask 1 in alle leerwegen en nask 2 in de gemengde en theoretische leerweg heeft de kandidaat op het centraal examen informatiemateriaal nodig. Goedgekeurd zijn:

Voor BB: BINAS vmbo-basis, informatieboek nask 1 (2^e editie, ISBN 978-90-01-80067-3)

Voor KB en GL/TL: BINAS vmbo-kgt, informatieboek voor nask 1 en nask 2 (2^e editie, ISBN 978.90.01.80069.7)

Voor deze edities van Binas zijn errata uitgegeven. Zie voor deze errata de site www.noordhoffuitgevers.nl (zoekterm errata Binas). Het is toegestaan deze fouten in Binas te verbeteren.

Aanvullende opmerkingen:

Formules wiskunde

Bij de exameneenheid Meetkunde van het centraal examen wiskunde in BB, KB en GL/TL moet de kandidaat enkele oppervlakte- en inhoudsformules kunnen toepassen, de kandidaat hoeft deze formules echter niet te kennen (zie de syllabus). Bij de examens BB worden de formules vermeld in het examen bij de opgave(n) waarvoor en indien zij relevant zijn. De kandidaat moet eenvoudige meetkundige berekeningen (zoals de oppervlakte in een rechthoekige driehoek) ook kunnen uitvoeren zonder de bijgeleverde formule.

Bij de examens KB en GL/TL worden alle formules opgesomd in één tabel in het examen.

computer

Bij alle schriftelijke examens is de computer toegestaan als schrijfgerei. De school kan dat toestaan voor alle kandidaten. De school kan het ook toestaan voor speciale groepen kandidaten, bijvoorbeeld de dyslectische kandidaten. De spellingcontrole mag zonder meer worden gebruikt bij centrale examens waarbij de spelling niet wordt beoordeeld.

Als de computer als schrijfgerei wordt ingezet bij de centrale examens Nederlands vmbo GL/TL, de papieren examens Nederlands vmbo BB en KB en Engels vmbo GL/TL dient de spellingcontrole uitgeschakeld te zijn.

Als de computer als schrijfgerei wordt gebruikt is het van belang dat kandidaten geen toegang hebben tot verboden hulpmiddelen (zoals een digitale atlas of een digitaal woordenboek), en moet ook o.m. de opslag (bijvoorbeeld uitprinten) worden geregeld.

Bovenstaande regels gelden ook (bij de centrale examens waarbij spelling wordt beoordeeld) indien een kandidaat van de tekstverwerker gebruik maakt vanwege zijn beperking. Ook dan dient de spellingcontrole te worden uitgeschakeld. Dit geldt voor zowel kandidaten met een visuele of fysieke beperking als voor dyslectische kandidaten. Ook bij speciale schrijfsoftware voor dyslectische leerlingen mag de spellingcontrole niet worden gebruikt.

Als een kandidaat bijvoorbeeld vanwege zware dyslexie niet goed kan schrijven zonder de ondersteuning van spellingcontrole, dan kan de school de volgende oplossing hanteren: De spellingcontrole mag worden ingeschakeld, voor spellingfouten moet de maximale aftrek worden toegepast ongeacht het aantal gemaakte spellingfouten. Van dit extra hulpmiddel moet melding worden gedaan aan de inspectie en het gebruik moet vermeld worden op het proces-verbaal.

Bij het centraal examen Nederlands vmbo GL/TL en bij de papieren centrale examens Nederlands vmbo BB en KB geldt als de spellingcontrole is ingeschakeld: de twee punten voor spellingsfouten worden afgetrokken van de maximale score voor taalgebruik. Deze score is dan dus maximaal 2. Op

deze maximale score wordt de aftrek toegepast voor de overige aspecten van taalgebruik zoals vermeld in het correctievoorschrift, waaronder hoofdlettergebruik en interpunctie. Omdat voor spelling al de maximale aftrek is toegepast, zijn de spelfouten die met spellingcontrole worden gemaakt, niet meer relevant.

Bij het centraal examen Engels vmbo GL/TL geldt als de spellingcontrole is ingeschakeld: het maximale aantal punten voor taalverzorging (voor de verdubbeling) wordt verlaagd van 4 naar 3. Eventuele met spellingcontrole gemaakte spelfouten leiden niet tot meer aftrek.

Bij elke inzet van de computer geldt tevens onverkort de lijst van toegestane hulpmiddelen. Met andere woorden: ook naast een computereexamen of voor een kandidaat die schrijft op de computer, is o.m. een (papieren) woordenboek toegestaan.

Op www.hetcvte.nl/publicaties/overig staan aanwijzingen voor scholen die de computer als schrijfgerei willen inzetten.

noodzakelijk of toegestaan?

De lijst geeft een opsomming van de toegestane hulpmiddelen. Een kandidaat die bij een vak een voor dat vak toegestaan hulpmiddel gebruikt, is niet in overtreding. Een kandidaat die zonder het hulpmiddel aan het examen wenst deel te nemen, mag echter niet op grond van het ontbreken van het hulpmiddel de toegang worden ontzegd.

De mate waarin een toegestaan hulpmiddel ook noodzakelijk is, varieert tussen vakken, hulpmiddelen en kandidaten. Een feitelijk noodzakelijk hulpmiddel is de Binas bij nask 1 en nask 2: het lijkt niet aannemelijk dat een kandidaat alle informatie heeft gememoriseerd. Bij het verklarend woordenboek Nederlands is de behoefte en noodzaak kandidaat-afhankelijk: de een kent meer woorden dan de ander, de een heeft ook meer behoefte aan de zekerheid van het woordenboek dan de ander. Bij examens moderne vreemde talen zonder schrijfvaardigheid is een woordenboek naar de vreemde taal eigenlijk overbodig – het is slechts toegestaan om de regelgeving eenvoudig te houden (bij examens met schrijfvaardigheid is het immers weer wel zinvol), en ter voorkoming van veronderstelde rechtsongelijkheid ten opzichte van kandidaten die beschikken over beide delen in één band.

Door scholen wordt soms gevraagd of de school de hulpmiddelen ter beschikking moet stellen, of dat aan de kandidaat kan worden gevraagd ze mee te nemen. Dat is ter keuze aan de school.